

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Dan Sîrbu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Vladislav Clima, Ala Malîi, Ecaterina Palanciuc)

ÎNCHEIERE

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Serghei Toderica,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Serghei Toderica împotriva Ministerului Justiției și Uniunii
Avocaților din Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei din 12 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins apelul depus de Serghei Toderica împotriva hotărârii din 05 noiembrie
2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a respins acțiunea depusă
de Serghei Toderica, ca fiind neîntemeiată

constată:

La 14 februarie 2018, Serghei Toderica a depus cerere de chemare în judecată
în procedura contenciosului administrativ împotriva Ministerului Justiției cu
privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin sentința din xxxxx a Judecătoriei
xxxxx a fost aplicată o pedeapsă complementară sub formă de
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.

Prin ordinul Ministerului Justiției nr. 553 din 11 noiembrie 2015 i-a fost
retrasă licența pentru exercitarea profesiei de avocat, i s-a încetat activitatea, s-a
consemnat acest fapt în Registrul licențelor pentru exercitarea profesiei de avocat
și s-a ordonat ca în termen de 10 zile să restituie Consiliului Uniunii Avocaților
licența și legitimația de avocat.

Conform certificatului eliberat de Biroul de Probațiune Fălești la 27
noiembrie 2017, termenul sancțiunii complementare aplicate prin sentința din xxxx
a Judecătoriei xxxxx a expirat la 26 noiembrie 2017.

Astfel, la 26 noiembrie 2017 Serviciul probațiune Fălești a încheiat
supravegherea xxxx, în legătură cu expirarea termenului.

Odată cu expirarea termenului suspendării activității de avocat poate fi repus
în funcție, prin anularea ordinului nr. 553 din 11 noiembrie 2015, cu emiterea unui
ordin nou cu privire la exercitarea activității de avocat

La 18 decembrie 2018, s-a adresat Ministerului Justiției cu cerere privind
reluarea activității de avocat.

Ministerul Justiției i-a dat răspuns negativ, cu nr. de ieșire 05/949 din 26 ianuarie 2018.

Serghei Toderica a solicitat instanței de judecată anularea ordinului Ministerului Justiției nr. 553 din 11 noiembrie 2015, cu repunerea în dreptul de a exercita profesia de avocat.

La 19 iulie 2018, Serghei Toderica a depus cerere de concretizare a pretențiilor și temeiurilor acțiunii, prin care a formulat și înaintat revendicările atât împotriva Ministerului Justiției, cât și Uniunii Avocaților din Moldova (f.d. 25).

În motivarea cererii a invocat că, prin decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova din 18 mai 2015 s-a constatat abaterea disciplinară admisă de dânsul în calitate de avocat; s-a intentat procedura disciplinară și i-a fost stabilită sancțiune disciplinară sub formă de retragere a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat în temeiul articolului 25 alin. (1) lit. a), f), i) și j) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

Această decizie a fost emisă cu încălcări, deoarece procedura disciplinară a avut loc în lipsa sa, fără a-i lua explicații și asigura posibilitatea de a-și argumenta poziția în formă scrisă sau verbală în fața Comisiei pentru etică și disciplină.

Comisia pentru etică și disciplină nu a verificat argumentele, informațiile declarate de client în raport cu înscrisurile, contractele de prestare a serviciilor, bonurilor de plată, mandatele avocațiale ce le-a eliberat.

Aceste circumstanțe denotă că procedura disciplinară a avut loc cu încălcarea legii.

Serghei Toderica a solicitat instanței de judecată anularea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova din 18 mai 2015 și repunerea sa în exercitarea activității de avocat.

La 13 septembrie 2018, Serghei Toderica a solicitat Judecătoria Chișinău, sediul Centru sesizarea Curții Constituționale cu ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor articolului 25 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (f.d. 34-42).

Prin încheierea Judecătoria Chișinău din 05 noiembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru s-a respins ca neîntemeiată cererea lui Serghei Toderica cu privire la sesizarea Curții Constituționale cu ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor articolului 25 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (f.d. 53-56).

Prin hotărârea din 05 noiembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru s-a respins acțiunea depusă de Serghei Toderica, ca fiind neîntemeiată (f.d. 60, 68-75).

Prin decizia din 12 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Serghei Toderica împotriva hotărârii din 05 noiembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru (f.d. 124, 125-134).

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova a decis retragerea licenței din motivul existenței unei sentințe de condamnare în privința lui xxxx, conform art. 25 alin. (1) lit. g) și art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

Astfel, la emiterea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova din 18 mai 2015 nu a fost încălcată procedura. Or, în situația din speță, legislația în vigoare obligă încetarea activității de avocat cu retragerea licenței.

Sub acest aspect instanța de apel a apreciat ca fiind neviabil argumentul lui Serghei Toderica privind încălcarea principiului *non bis in idem*, deoarece este sancționat de două ori pentru aceeași faptă: de instanța de judecată cu amendă și privarea de dreptul de desfășura activitatea profesiei de avocat pe un termen de 3 ani, și de către Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova prin încetarea activității profesiei de avocat pe tot parcursul vieții.

Or, reieșind din caracterul autonom al diferitelor forme ale răspunderii juridice, penală sau disciplinară, acestea nu se exclud reciproc, fiind admis un cumul al răspunderii disciplinare cu altă formă a răspunderii juridice, răspunderea penală.

Această formă de cumul este posibilă fără a se încălca principiul *non bis in idem*, dat fiind faptul că fiecare dintre normele juridice avute în vedere ocrotesc relații sociale diferite.

La 09 august 2019, Serghei Toderica a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva deciziei din 12 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 139-141).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a ținut cont de argumentele sale cuprinse în cererea de apel și în discursul susținut în fața instanței.

Judecând cauza Curtea de Apel Chișinău nu a ținut cont și nu a aplicat articolul 112 din Codul penal, care prevede expres că persoanele care au comis infracțiuni pot fi îndreptățite și reabilitate.

Deci, prin prisma articolului 112 din Codul penal, nu poate fi pedepsit pe veci și izgonit pentru comiterea din imprudență a unei infracțiuni mai puțin grave, judecarea căreia a avut loc cu erori și impunerea politicului în înfăptuirea actului de justiție.

În speță, termenul de executare a pedepsei complementare a expirat în 2017, deci reabilitarea a anulat toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.

Instanța de apel nu a aplicat prevederile articolului 227 din Codul civil, în sensul căruia actele emise prin eroare de instituțiile statului pot fi anulate de instanța de judecată.

Atât decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova din 18 mai 2015, cât și ordinul Ministerului Justiției nr. 553 din 11 noiembrie 2015 au fost emise cu eroi sau abateri de la Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, în special a art. 48 alin. (11)-(14).

Decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova din 18 mai 2015 și ordinul Ministerului Justiției nr. 553 din 11 noiembrie 2015 contravin articolelor 26 alin. (2), 39 alin. (2) și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Conform art. 10 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, nu pot activa ca avocat persoanele care au comis infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave.

Infracțiunea pentru care a fost tras la răspundere penală face parte din categoria celor mai puțin grave, iar în sensul art. 10 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002, acest fapt nu constituie un impediment pentru a activa în continuare ca avocat.

Mai mult ca atât, articolul 44 din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură nu prevede expres ca Comisia pentru etică și disciplină a

Uniunii Avocaților din Moldova poate să-i retragă licența.

Deci, sunt nejustificate, neobiective și abuzive acțiunile Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova de a-l priva de dreptul de a profesa avocatura.

Decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova din 18 mai 2015 este ilegală și din motiv că nu a fost citat legal, fapt prin care a fost lipsit de posibilitatea de a da explicații pe marginea cazului dat.

Totodată, recurentul Serghei Toderica și-a manifestat dezacordul și cu încheierea Judecătorei Chișinău din 05 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru emisă pe marginea sesizării Curții Constituționale cu ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Or, la emiterea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova din 18 mai 2015 și și ordinul Ministerului Justiției nr. 553 din 11 noiembrie 2015 au fost încălcate o multitudine de prevederi ale Constituției.

Astfel, Curtea Constituțională urmează să se expună asupra situației contradictorii creată în legătură cu pedeapsa aplicată prin sentința din 07 iulie 2014 a Judecătorei Făleşti și punerea acesteia în aplicare prin prisma Constituției Republicii Moldova și a Legii nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

Serghei Toderica a solicitat casarea integrală a deciziei din 12 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei decizii noi, prin care să fie admisă acțiunea sa.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform articolului 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Potrivit articolului 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite

neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Conform avizului de recepție DS2035547165AS, decizia din 12 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată lui Serghei Toderica la 29 iulie 2019 (f.d. 137).

În atare circumstanțe, completul de admisibilitate consideră că, recurentul Serghei Toderica a respectat termenul prevăzut de articolul 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, deoarece recursul a fost depus la 09 august 2019 (f.d. 139).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Serghei Toderica nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul Serghei Toderica cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Serghei Toderica.

Conform articolelor 193, 195, 230, 258 alin. (3) din Codul administrativ și articolelor 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Serghei Toderica se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan